



AGENȚIA ROMÂNĂ DE ASIGURARE A
CALITĂȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREUNIVERSITAR



MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

BAROMETRUL CALITĂȚII EDUCAȚIEI DIN ROMÂNIA

**Nr. 4
(anul școlar 2010 – 2011)**

CUPRINS

I. Preambul	3
II. Calitatea educației din România	7
1. Imaginea educației în presa scrisă	7
2. Școala de azi – autoevaluare	13
3. Școala de azi – evaluare externă	20
III. Concluzii	29

I. Preambul

I. 1. Obiectivele cercetării

Barometrul calității educației nr. 4 face parte dintr-o serie de publicații (un număr pe an) în care se analizează rezultatele privind evaluarea calității în anul școlar precedent. Această publicație își propune „redarea” sintetică a situației calității educației pe baza datelor existente la nivelul Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, dar și realizarea unei analize comparative, cu înregistrarea progresului de la un an la altul.

Cercetarea care vizează anul școlar 2010-2011, a patra din serie, este prima care se desfășoară în afara **Proiectului FSE POSDRU – „Dezvoltarea sistemului național de management și asigurarea calității în învățământul preuniversitar” - ID 2984**, în valoare de 5 milioane euro, proiect încheiat la data de 01.11.2011.

Acest al patrulea număr al **Barometrului calității educației** prezintă date corespunzătoare anului școlar 2010-2011.

Spre a rămâne în coordonatele specifice acestui tip de lucrare, reamintim câteva linii principale ale sale:

Scopul său este, în primul rând, unul descriptiv: să ofere publicului larg o imagine a calității educației din România, pe baza informațiilor din și despre sistemul educațional, deținute de ARACIP sau prelucrate de către experții săi din diferite surse, continuând analiza comparativă a datelor furnizate către sistem.

Primul număr al seriei, cu informații la nivelul anului școlar 2007-2008, se constituie într-o referință istorică, în funcție de care sperăm ca la un moment dat să înregistrăm progresul în producerea unei educații de calitate prin implementarea mecanismelor prevăzute de lege.

În anul școlar menționat, respectiv 2007-2008, educația din România a realizat următoarele:

- Completarea și finalizarea cadrului juridic al sistemului național de management și asigurarea calității, prin aprobarea de către Guvernul României a standardelor de referință (standarde de calitate);
- Evaluarea externă pentru autorizarea de funcționare provizorie, cu raportare publică, pe site-ul ARACIP <http://aracip.edu.ro>, a unităților de învățământ din sistemul public (313 școli);
- Evaluarea externă în vederea acreditării a unui număr de 87 de unități de învățământ preuniversitar particular; astfel, sistemul național de învățământ a fost completat cu reprezentanți ai alternativei educaționale particulare, cu aceleași drepturi și obligații cu aceia din sistemul public;
- Autoevaluarea (evaluarea internă) la nivelul fiecărei unități de învățământ preuniversitar, pe baza standardelor naționale și a 43 de indicatori de calitate, finalizată cu raportare publică.

În anul școlar următor, 2008-2009, care a constituit baza de analiză pentru cel de-al doilea număr al seriei, s-au înregistrat, în continuare, premiere:

- Evaluarea externă pentru acreditare în învățământul public;

- Evaluarea externă a calității la primele unități de învățământ de stat (în cadrul programului „Zece pentru România” al postului Realitatea TV);
- Demararea primului proiect strategic al ARACIP, menționat în deschiderea lucrării, proiect ale cărui rezultate răspundeau unor nevoi fundamentale ale sistemului educațional la momentul acela: resursă umană calificată (1900 de persoane), resursă umană informată (88.000 de persoane), instrumente de analiză.

În anul școlar 2009-2010, care a constituit baza de analiză pentru cel de-al treilea număr al seriei, s-au înregistrat, în continuare, premiere:

- Demararea celui de-al doilea proiect strategic al ARACIP, **„Dezvoltarea culturii calității și furnizarea unei educații de calitate în sistemul de învățământ preuniversitar din România prin implementarea standardelor de referință”**, generat de nevoia sistemului de a avea o resursă umană perfecționată privind metodologia și procedurile de evaluare externă a calității (aprox. 5500 de persoane), de a elibera primele atestate ale nivelului de calitate în școlile din România (1000), de a avea niște indicatori privind cultura calității la momentul actual și un studiu privind stadiul acesteia în societatea actuală;
- Demararea celui de al treilea proiect strategic al ARACIP, **„Sprijin pentru unitățile școlare în implementarea manualului de evaluare internă a calității educației”**, generat de nevoia de a avea un instrument sistemic, ușor de înțeles și utilizat în autoevaluare, precum și o resursă umană perfecționată privind metodologia și procedurile de evaluare internă a calității (aprox. 8000 de persoane).

În anul școlar 2010-2011, care a constituit baza de analiză pentru cel de al patrulea număr al seriei, s-au înregistrat, în continuare, premiere:

- Au fost realizate, în cadrul **Proiectului FSE POSDRU – „Dezvoltarea sistemului național de management și asigurarea calității în învățământul preuniversitar” - ID 2984**, activități de evaluare externă la cele 300 de unități de învățământ, în vederea pilotării standardelor specifice de acreditare, respectiv a standardelor specifice de referință, aferente nivelurilor de învățământ preșcolar, primar, gimnazial, liceal teoretic, liceal tehnologic și liceal vocațional, învățământului special, palatelor și cluburilor copiilor, cluburilor sportive școlare. De asemenea, s-a realizat adaptarea standardelor de referință și a celor specifice de calitate aferente învățământului preșcolar pentru educația timpurie antepreșcolară, în vederea corelării acestora cu prevederile Legii educației naționale nr. 1/2011;
- Au fost elaborate și distribuite în toate unitățile școlare cu personalitate juridică din România, 23 de materiale informative, de sensibilizare și de promovare a opiniei publice privind calitatea educației.
- Au fost formate peste aproximativ 4000 de persoane – directori, membri ai Consiliilor de Administrație și ai Comisiilor de Evaluare și Asigurare a Calității din 1023 de unități de învățământ (de stat și privat), din perspectiva demersurilor care vor pregăti pentru activitatea de evaluare externă a calității.

Al patrulea număr al **Barometrului calității educației** determină, dintr-o perspectivă comparativă, unele constatări:

În primul rând, procesul de evaluare externă derulat în anul școlar 2010 -2011 la alte 749 de unități de învățământ preuniversitar, publice și particulare, s-a finalizat, în principal, cu aceleași concluzii, așa cum se desprind din Rapoartele de evaluare externă realizate și postate pe site-ul ARACIP, dar și cu anumite concluzii specifice pentru cele 215 au fost unități de învățământ la care s-a înregistrat un procent de promovabilitate mai mic de 30% la examenul de Bacalaureat, sesiunea iunie 2010.

Prin urmare, nu se poate vorbi de o schimbare majoră și – considerăm – nici nu se putea aștepta un asemenea rezultat, în condițiile în care o reformă substanțială a educației abia de acum înainte se va produce.

Totuși, acest număr al **Barometrului** înregistrează o creștere a calității rapoartelor anuale de evaluare internă realizate de școli și transmise la ARACIP, ca obligație legală. Prin urmare, în sistemul de educație începe să fie conștientizat, treptat, rolul evaluării interne, ca factor major generator de calitate.

Barometrul calității educației se dorește un portret al școlii românești la un moment dat și un instrument de atenționare, poate chiar de „orientare” a unor politici de sistem.

Portretul școlii din România de azi a fost construit, în continuare, în baza informațiilor provenite din trei surse:

- Analiza rezultatelor rapoartelor de evaluare externă (evaluare realizată de către ARACIP la cererea unităților de învățământ) – direcție obiectivă de analiză;
- Analiza rapoartele anuale de evaluare internă a calității (rapoarte realizate chiar de către școli – autoportret și transmise la ARACIP) – direcție subiectivă de analiză;
- Imaginea școlii românești reflectată de sistemul social, prin intermediul mass-media.

Scopul acestor cercetări este multiplu: în primul rând, de a evidenția stadiul de dezvoltare al școlilor din România, cu relevarea punctelor tari, a punctelor slabe și a propunerilor de măsuri de îmbunătățire a aspectelor negative identificate; în al doilea rând, perfecționarea activității ARACIP.

Intenția noastră este să descriem calitatea educației din România pornind de la cele două dimensiuni definitorii ale acesteia, așa cum sunt menționate în Legea Calității Educației: dimensiunea **obiectivă**, care se referă la îndeplinirea standardelor, și dimensiunea **subiectivă**, referitoare la îndeplinirea așteptărilor beneficiarilor de educație.

În privința dimensiunii „**obiective**” a calității, datele continuă să rămână puține: pe de o parte, legislația calității și procesele de evaluare internă și externă realizate pe baza acesteia sunt de dată foarte recentă (primele evaluări pe baza noii legislații au fost realizate în 2007), iar pe de altă parte, rezultatele primei evaluări periodice la 1023 de instituții de învățământ, de stat și privat, vor fi disponibile de abia la sfârșitul lunii septembrie 2012. Ca atare, analiza noastră se va baza pe datele colectate în cele 498 de evaluări externe, realizate pe baza standardelor de autorizare de funcționare provizorie și a standardelor de acreditare, în anul școlar 2009-2010, comparativ cu cele 590 analizate în anul școlar 2008-2009 și cu cele 485 analizate în anul școlar 2007-2008.

Datele privind latura „**subiectivă**” a definiției calității educației, informațiile „de la sursă” (adică de la organisme reprezentative ale beneficiarilor de educație – în special ale elevilor, părinților sau angajatorilor) sunt extrem de sărace: există doar o serie de puncte de vedere sumar exprimate, cu diferite ocazii, dar nu rapoarte, cercetări sau sondaje de opinie realizate pe eșantioane reprezentative. Ca atare, în lipsa unor astfel de date obținute „de la sursă”, am recurs, în continuare, la analiza modului în care școala a fost văzută de mass-media scrisă în perioada 1 septembrie 2010 – 31 august 2011.

A treia sursă de informație pe care o utilizăm în prezentul **Barometru** o reprezintă modul în care școlile însele se autoevaluează. În acest scop, am analizat un număr de 1023 de rapoarte de evaluare internă, față de 1351 de rapoarte de evaluare internă analizate în anul școlar 2008-2009, și față de 1027 de rapoarte analizate în anul școlar 2007-2008.

Ca urmare, această „schiță de portret” a școlii românești urmărește trei obiective majore:

- evidențierea modului în care sistemul de învățământ românesc este perceput de societate, prin intermediul presei scrise din România;
- evidențierea modului în care școlile au înțeles importanța autoevaluării ca element reglator al propriei activități și au întreprins primele demersuri în această direcție;
- prezentarea stadiului implementării sistemului de management și asigurare a calității educației în școlile din România.

I. 2. Metodologia cercetării

Analiza imaginii școlii românești oglindite în presa scrisă internă în perioada 1 septembrie 2010 – 31 august 2011 s-a bazat, în continuare, pe studierea articolelor selectate în revista presei elaborată zilnic de Serviciul Comunicare, Relații Publice și Imagine (din cadrul Ministerului Educației), care au drept subiect sistemul de învățământ preuniversitar românesc.

Au fost parcurse și analizate 4921 de articole pe baza următoarelor criterii:

- **temele** predilecte;
- **tipul** de abordare – pozitivă, negativă sau neutră;
- **frecvența** apariției diferitelor teme pe perioada anului școlar.

Am început studiul nostru cu această analiză având în vedere și rolul mass-media de **creator/formator de opinie**.

Cercetarea statistică a urmărit:

- Analiza și interpretarea **Rapoartelor anuale de evaluare internă** realizate de un eșantion format din 1023 de unități de învățământ preuniversitar acreditate, de stat și particulare, evaluate extern periodic, pentru prima dată, în cadrul proiectului strategic **”Dezvoltarea culturii calității și furnizarea unei educații de calitate în sistemul de învățământ preuniversitar din România – ID 55330”**, proiect cofinanțat din FSE prin POSDRU; acestea acoperă toate nivelurile de învățământ,
- Analiza și interpretarea măsurii în care descriptorii din standardele naționale de evaluare au fost consemnați ca îndepliniți/ neîndepliniți în **rapoartele de evaluare externă** realizate de colaboratorii externi ai ARACIP, în urma evaluărilor externe în vederea autorizării de funcționare provizorie / acreditării, dar și al celor derulate de ARACIP din proprie inițiativă (monitorizări ale școlilor autorizate sau acreditate, pentru a se verifica respectarea indicatorilor de performanță; pilotarea standardelor specifice; identificarea factorilor care au condus la un procent de promovabilitate scăzut al examenului de național de bacalaureat în sesiunea iunie 2010); analiza s-a bazat pe evaluările externe derulate pe parcursul anului școlar 2010 - 2011, atât în subsegmentul educațional de stat cât și în cel privat.

II. Calitatea educației din România

II. 1. Imaginea educației în presa scrisă

Revista presei difuzată zilnic la nivelul MECTS monitorizează știrile din domeniul educației apărute în publicațiile periodice și cotidienele: **Adevărul, Azi, Cotidianul, Cronica Română, Curentul, Click, Dilema Veche, Economistul, Evenimentul zilei, Financiarul, Gardianul, Gazeta Sporturilor, Gândul, Jurnalul Național, Libertatea, România Liberă, Săptămâna financiară, Ziua, Ziarul Financiar**, în săptămânalele: **Academia Cațavencu, Capital și Revista 22**, precum și în ziarele online: **Agerpress, AmosNews, ziare.com., ziuaveche.ro, HotNews, Puterea, Ring, Mediafax** sau variantele online ale presei scrise.

Pentru perioada analizată, **septembrie 2010 – august 2011, au fost publicate și supuse studiului un număr de 4921 de articole**, cu 3058 de articole mai mult decât în anul școlar 2009-2010, cu 1371 de articole mai mult decât în anul școlar 2008-2009 și cu 1885 articole mai mult decât în aceeași perioadă a anului școlar 2007-2008. **Această statistică arată o revigorare substanțială a orientării presei către educația tinerilor și problemele sistemului de învățământ, în contextul unor transformări legislative majore.**

Urmărind **primului criteriu** de analiză utilizat, **tematica abordată**, cele mai mediatizate teme privind educația au fost:

Tema/subiectul	Numărul de articole
Bacalaureat 2011	498
Legea Educației Naționale	458
Ministrul Educației	188
Violența în școli	173
Educația prin sport	138
Admiterea	133
Insertia tinerilor pe piața muncii	122
Performanța în educație	108
Cercetarea în educație	108
Corupția din sistemul educațional	102

În anul școlar 2007-2008, majoritatea articolelor au fost centrate pe *examenele finale* ale elevilor din clasele a VIII-a și a XII-a, acest lucru datorându-se, în special, importanței și modului de desfășurare a acestora.

În anul școlar 2008-2009, tematica majoră a fost legată de situația financiară a cadrelor didactice din România, remunerarea acestora în dezacord cu calitatea prestației lor, dar și puternica influență a clasei politice în viața școlii, anul școlar fiind marcat de puternice frământări în sistemul educațional datorate în special schimbărilor produse la nivel guvernamental.

În anul școlar 2009-2010, articolele din mass-media românească au continuat să reliefeze starea socială a cadrelor didactice, au dezbătut pe larg conținutul noii Legi a educației, dar, spre deosebire de anul anterior, au revenit în centrul atenției organizarea și desfășurarea Bacalaureatului, susținut de către elevi într-o perioadă marcată de schimbări sociale din cauza crizei economice.

În anul școlar 2010-2011, două sunt temele majore în jurul cărora au gravitat abordările variate ale presei - **Examenul național de Bacalaureat și Legea Educației Naționale**, ca și în anul școlar 2009-2010, de altfel (dar diferit față de anul școlar 2007-2008 când *Examenele finale* ale elevilor din clasele a VII-a și a VIII-a au constituit subiectele de top ale presei scrise românești, sau de școlar 2008-2009 când „*Legea salarizării cadrelor didactice*” și „*Exploatarea sistemului educațional ca subiect în campaniile electorale*” a fost subiectul favorit al ziarelor). **Bacalaureatul** revine în topul subiectelor de mare interes atât din cauza procentului redus de promovabilitate sau a modalității de desfășurare a acestuia, cât și din cauza cazurilor de corupție care au avut legătura cu acest examen.

Comparând, doar pentru ultimii doi ani școlari, cele mai mediatizate teme privind educația, se constată următoarea situație privind temele/ subiectele abordate și frecvența lor:

Tema/subiectul în anul școlar 2010 -2011	Numărul de articole	Tema/subiectul în anul școlar 2009 - 2010	Numărul de articole
Bacalaureatul 2011	498	Noua lege a educației	269
Legea Educației Naționale	458	Bacalaureatul 2010	209
Ministrul Educației	188	Influența politicului în „viața” școlii	108
Violența în școli	173	Sistemul educațional	106
Educația prin sport	138	Delincvența juvenilă	101
Admiterea	133	Restructurarea posturilor din sistemul bugetar	94
Inserția tinerilor pe piața muncii	122	Salariile profesorilor	89
Performanța în educație	108	Legea salarizării	86
Cercetarea	108	Programele guvernamentale	78
Corupția din sistemul educațional	102	Siguranța în școli	70

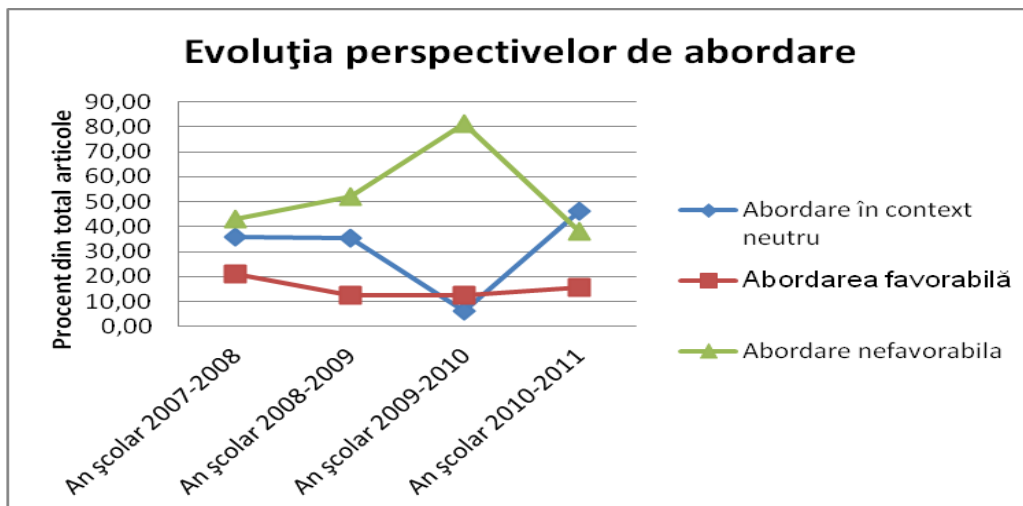
Presa abordează temele din anul anterior, „Bacalaureatul” și „Legea Educației Naționale” (din perspectiva asumării răspunderii, dar și a prevederilor ei), dar insistă, în plus, pe prestația ministrului educației și a activității ministerului condus de acesta. O altă temă des întâlnită pe prima pagină a ziarelor este aceea a „violenței în școli” (a elevilor, cel mai adesea, dar și a personalului școlilor în unele cazuri). Lucru îmbucurător, apar numeroase articole referitoare la educația prin sport a tinerilor (sunt promovate exemplele de bună practică, rezultatele școlilor cu profil sportiv și performanțele tinerilor), la realizările din domeniul cercetării, la implicarea în proiecte naționale și europene, la afirmarea unor profesori, studenți și elevi în cadrul unor universități de prestigiu, precum și la preocupările societății și școlii pentru orientarea și inserția profesională a tinerilor pe piața muncii și în societatea civilă.

Urmărind cel de-al doilea criteriu de analiză utilizat, **tipul de abordare a subiectelor – pozitivă/negativă/neutră**, situația este următoarea pentru cele **4921 de articole de presă analizate**:

- 2279 articole (respectiv 46,31%) prezintă o abordare în context neutru, informativ;
- 772 de articole (respectiv 15,69 %) au o abordare favorabilă;
- 1870 de articole (respectiv 38%) au o abordare nefavorabilă.

Se constată deci, o abordare preponderent neutră în perioada de analiză, iar în ceea ce privește evoluției tipului de abordare, pentru perioada 2007 – 2011, se observă o tendință de restabilire a unui echilibru, mai ales după anul școlar 2009-2010 când subiectele au fost abordate nefavorabil în peste 80 % din cazuri.

	An școlar 2007-2008	An școlar 2008-2009	An școlar 2009-2010	An școlar 2010- 2011
Abordare în context neutru	36,06%	35,32%	6,17%	46,31%
Abordarea favorabilă	20,80%	12,64%	12,40%	15,69%
Abordare nefavorabilă	43,20%	52,04%	81,43%	38,00%



Din perspectiva celor mai mediatizate teme privind educația, se constată următoarea situație privind temele/ subiectele abordate și tipul de abordare al acestora:

Tema	Abordare pozitivă	Abordare neutră	Abordare negativă	Total
Bacalaureatul 2011	3	343	152	498
Legea Educației Naționale	14	186	258	458
Ministrul Educației	2	63	123	188
Violența în școli	3	29	141	173
Educația prin sport	65	48	25	138
Admiterea	3	115	15	133
Insertia tinerilor pe piața muncii	29	66	27	122
Corupția din sistemul educațional	0	25	77	102
Performanța în educație	79	29	0	108
Cercetarea	57	24	27	108

În ceea ce privește primele trei teme cel mai des dezbătute de către presă - Bacalaureatul, Legea Educației Naționale și Ministrul Educației - se poate observa că abordarea este: neutră (comunicarea calendarului, a metodologiei, relatări de situații/ rezultate din perioada examenului etc.) în ceea ce privește bacalaureatul și predominant nefavorabilă în ceea ce privește celelalte două (în cazul acestora din urmă făcându-se deseori conexiuni cu sfera politicului). În plus, teme precum *violența în școli* și *corupția din sistem* contribuie și ele la o imagine negativă generală asupra sistemului de învățământ din România.

Un impact pozitiv in presă l-au avut *premiile internaționale obținute la diferite competiții, realizările tinerilor sportivi și ale școlilor de sport, cadrele didactice de excepție, tinerii talentați.*

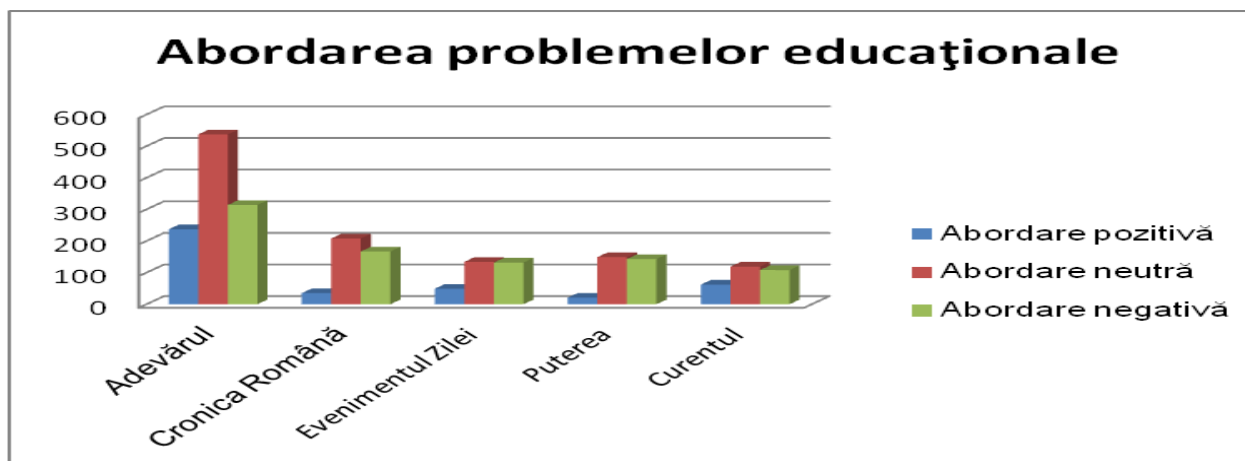
Articolele a căror abordare a fost nefavorabilă tratează subiecte, precum: *corupția din sistem, politizarea funcțiilor și a instituțiilor de învățământ, violența din școli, ministrul educației, drepturile bănești ale cadrelor didactice, costurile educației.*

Dezbaterile privind Legea Educației au continuat, insistându-se mai mult pe inadvertențe și discuția fiind atrasă, cel mai adesea, în sfera politicului.

Imaginaa educației în presa scrisă a dorit o evaluare a realității din domeniul educației prin intermediul presei care a avut în vedere aspecte situate la nivele diferite: **internațional** (implicarea profesorilor și a tinerilor în proiecte europene, recunoașterea contribuțiilor în proiecte de cercetare științifică pe lângă mari centre universitare), **național** (activitatea Ministrului și a Ministerului Educației, nivelul de corupție, influența politicului și încrederea în sistem), **local** (activitatea organizațiilor furnizoare de educație, calitatea mediului școlar și social în care-și desfășoară activitatea principalii beneficiari ai educației) și **personal** (satisfacția tuturor actorilor de pe scena educației, de la cadre didactice la părinți și elevi - față de bani, de condițiile de salarizare- a cadrelor didactice, față de baza materială în care-și desfășoară activitatea, față de calitatea actului educativ - a elevilor și părinților, dar și a angajatorilor; situația familiei, gradul de informare etc.).

Coroborând **topul primelor cinci publicații din presa scrisă** (al celor care au avut cele mai frecvente intervenții în sfera educației) și **tipul de abordare**, s-a constatat faptul că acestea au o abordare preponderent neutră, obiectivă:

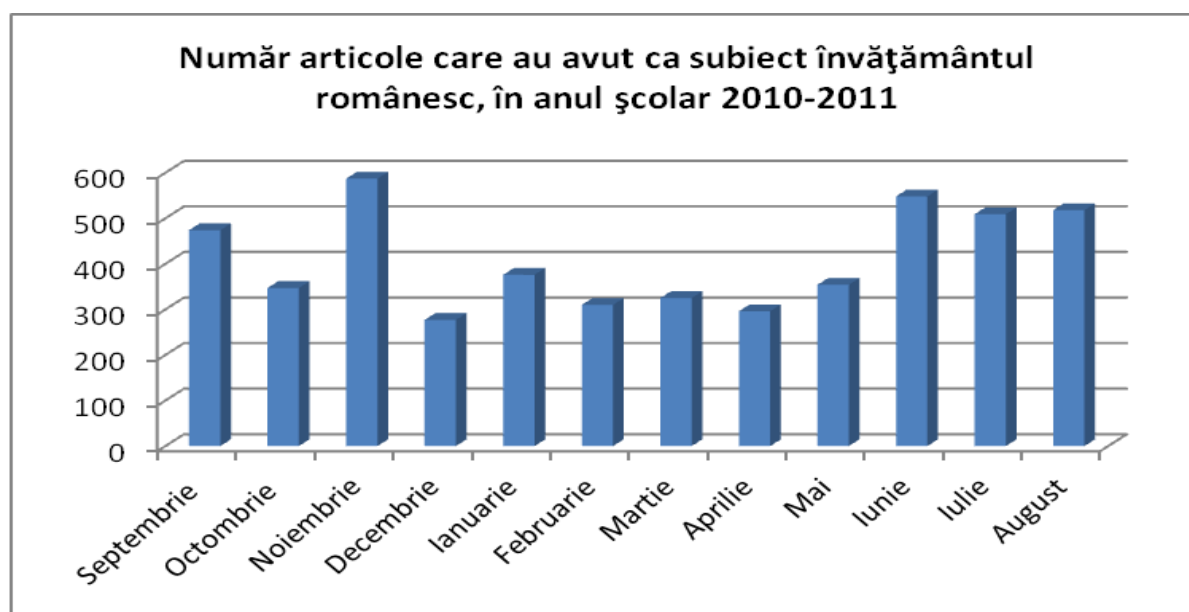
Nr. crt.	Titlul publicației	Abordare pozitivă	Abordare neutră	Abordare negativă
1.	Adevărul	237	537	314
2.	Cronica Română	35	208	167
3.	Evenimentul Zilei	49	134	132
4.	Puterea	21	149	143
5.	Curentul	62	119	108



Comparând, doar pentru ultimii doi ani școlari, tipul de abordare al primelor 3 publicații din presa scrisă (al celor care au avut cele mai frecvente intervenții în sfera educației), se observă, pe de o parte, schimbarea de optică (cel puțin a primelor două) și adoptarea unei poziții de neutralitate, iar, pe de altă parte, o creștere a interesului privind problemele educaționale (număr mult mai mare de articole în anul școlar 2010-2011, comparativ cu anul școlar 2009-2010).

Nr. crt.	Titlul publicației	Abordare pozitivă		Abordare neutră		Abordare negativă	
		2010-2011	2009-2010	2010 - 2011	2009-2010	2010 - 2011	2009-2010
1.	Adevărul	237	27	537	23	314	228
2.	Cronica Română	35	18	208	10	167	205
3.	Evenimentul Zilei	49	33	134	8	132	170

În ceea ce privește al treilea criteriu de analiză, abordarea din punct de vedere calendaristic, se observă că lunile în care s-a scris cel mai mult despre învățământ sunt: noiembrie (587 articole), iunie (548 articole), august (518 articole), iulie (509 articole), septembrie (474 articole), ianuarie (376 articole), mai (354 articole), octombrie (347 articole), martie (325 articole), iar cele în care s-a scris mai puțin au fost: februarie (310 articole), aprilie (296), decembrie (277 articole).



Prin urmare, din punctul de vedere al „Imaginii școlii românești reflectată de sistemul social, prin intermediul mass-media”, pentru anul școlar 2010 -2011, se constată următoarele elemente pozitive:

- interesul în creștere al presei pentru subiectele din domeniul educației (reflectat în numărul mare de articole);
- abordarea unui spectru mai larg de teme (sport, cercetare, proiecte internaționale, continuarea studiilor în străinătate etc.);
- caracterul neutru al abordării primelor cinci publicații;
- contribuția crescândă a presei la propagarea exemplelor de bună practică,

dar și următoarele elemente negative:

- interesul, în continuare destul de sporit, pentru subiectele „picante”, de scandal, precum și de defăimare a unor instituții, persoane publice etc.;
- atitudinea subiectivă, unilaterală sau intenționat ostilă a unor publicații.

II. Școala de azi – autoevaluare

În ceea ce privește imaginea de sine a școlilor românești, în anul școlar 2010 – 2011, metodologia de analiză și interpretare a Rapoartelor anuale de evaluare internă (RAEI) s-a bazat pe rapoartele transmise de cele 1023 de unități de învățământ evaluate extern periodic, pentru prima dată, în cadrul proiectului strategic **”Dezvoltarea culturii calității și furnizarea unei educații de calitate în sistemul de învățământ preuniversitar din România – ID 55330”**, proiect cofinanțat din FSE prin POSDRU.

RAEI a fost regândit și reorganizat într-un nou format, care să permită atât prelucrarea statistică a informațiilor cât și analiza calitativă a lor. De aceea, el a fost structurat în 4 părți, grupate câte două în format distinct, Excel și Word:

RAEI – Partea I (Indicatori de structură și context; rezultate), format Excel, numai itemi cu răspuns închis;

RAEI – Partea a II-a (Descrierea activităților de îmbunătățire a calității din anul școlar anterior), format Word, numai itemi cu răspuns deschis;

RAEI – Partea a III-a (Evaluare internă pe baza indicatorilor de performanță), format Excel, numai itemi cu răspuns închis;

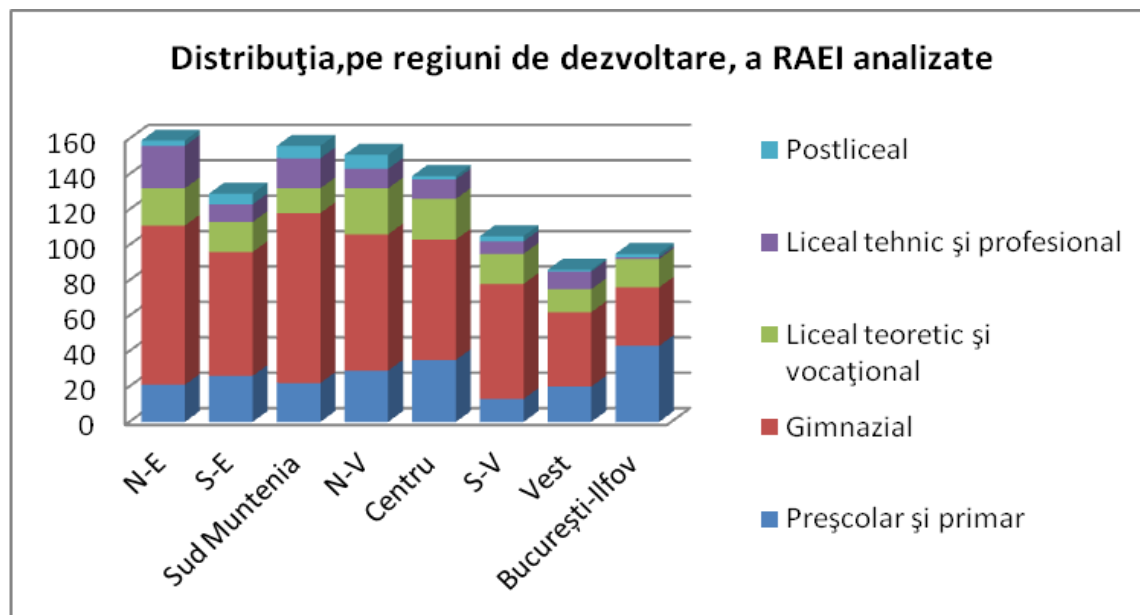
RAEI – Partea a IV-a (Planul de îmbunătățire a calității educației pentru anul școlar în curs) format Word, numai itemi cu răspuns deschis.

Structura eșantionului, pe niveluri supuse analizei, a fost următoarea:

Nr. total de RAEI analizate	Din care:							
	Regiunea N-E	Regiunea S-E	Regiunea Sud Muntenia	Regiunea N-V	Regiunea Centru	Regiunea S-V	Regiunea Vest	Regiunea București-Ilfov
Preșcolar și primar - 209	21	26	22	29	35	13	20	43
Gimnazial - 541	90	70	96	77	68	65	42	33
Liceal teoretic și vocațional - 147	21	17	14	26	23	17	13	16
Liceal tehnic și profesional - 91	24	10	17	11	11	7	10	1
Postliceal - 32	3	6	7	8	2	3	1	2

După cum se observă, totalul acestora este de 1020, 3 unități de învățământ netransmițând documentele solicitate (două de nivel preșcolar din regiunea de dezvoltare București- Ilfov, precum și una de nivel gimnazial din regiunea de dezvoltare N-V).

Mai mult, având în vedere faptul că, odată cu restructurarea rețelei școlare, au rămas foarte puține unități de învățământ care dezvoltau exclusiv nivelul de învățământ primar (fostele „școli cu clasele I – IV”), analiza acestora s-a realizat cumulativ cu cele de nivel preșcolar. De asemenea, având în vedere specificul învățământului tehnic și profesional, s-a fragmentat analiza învățământului liceal în două categorii – învățământ liceal tehnic și profesional, învățământ teoretic și vocațional.



Analiza conținuturilor RAEI pe fiecare județ / regiune de dezvoltare a avut drept principale criterii următoarele:

- procentul unităților de învățământ la care:
 - peste 50% dintre indicatori notați cu „Foarte bine” și „Excelent” (I1);
 - peste 50% dintre indicatori notați cu „Satisfăcător” și “Bine” (I2);
 - peste 50% dintre indicatori notați cu „Nesatisfăcător” (I3);
 - planul de îmbunătățire propus are în vedere acțiuni de remediere /îmbunătățire a nivelului de realizare a indicatorilor (I4);
 - măsurile din planul de îmbunătățire propus se corelează cu specificul /nivelul unității de învățământ (I5);
 - măsurile de îmbunătățire propuse au rezultate măsurabile (*nu formulări generale, ambigue, limbaj de „lemn”*) (I6);
- aspecte pozitive /negative identificate la nivelul fiecărui segment educațional.

Rezultatele analizei, pentru fiecare din cele 5 categorii anterior menționate sunt următoarele :

- **Preșcolar și primar**

Preșcolar și primar	Itemi	Regiunea N - E	Regiunea S - E	Regiunea Sud Muntenia	Regiunea N - V	Regiunea Centru	Regiunea S - V	Regiunea Vest	Regiunea București - Ilfov
		Procentul unităților de învățământ la care au fost	I1	66,67%	53,85%	54,55%	55,17%	60%	53,85%
	I2	33,33%	46,15%	45,45%	44,83%	40%	46,15%	20%	51,16%

identificați indicatorii mai sus-menționați	I3	-	-	-	-	-	-	-	-
	I4	90,47%	76,92%	59,09%	51,72%	65,71%	76,92%	70%	74,42%
	I5	95,24%	88,46%	100%	89,66%	97,14%	100%	100%	97,67%
	I6	61,90%	38,46%	45,45%	51,72%	54,28%	53,85%	30%	51,16%

Aspecte pozitive și negative identificate:

- indicatorii de realizare nu asigură suficientă măsurabilitate activităților de îmbunătățire propuse;
- propunerile de îmbunătățire vizează mai degrabă activități curente ale unității de învățământ, nu îmbunătățirea propriu-zisă;
- formulări vagi, generale ale obiectivelor, ale activităților de îmbunătățire, ale indicatorilor de realizare;
- corelarea insuficientă între rezultatele autoevaluării și măsurile propuse prin planurile de îmbunătățire.

• Gimnazial

Gimnazial	Itemi	Regiunea N - E	Regiunea S - E	Regiunea Sud Muntenia	Regiunea N - V	Regiunea Centru	Regiunea S - V	Regiunea Vest	Regiunea București - Ilfov
Procentul unităților de învățământ la care au fost identificați indicatorii mai sus-menționați	I1	61,11%	52,85%	58,16%	50%	60,86%	41,53%	66,66%	36,36%
	I2	37,77%	41,42%	38,77%	48,05%	39,13%	58,46%	28,88%	63,63%
	I3	1,11%	-	-	-	-	-	-	-
	I4	90%	90%	95,91%	96,10%	98,55%	100%	93,33%	100%
	I5	78,88%	67,14%	83,67%	71,62%	84,05%	73,84%	84,44%	81,81%
	I6	54,44%	51,42%	64,28%	54,05%	65,21%	56,92%	55,55%	60,6%

Aspecte pozitive și negative identificate:

- a scăzut numărul unităților școlare care se autoevaluează la peste 50% dintre indicatori cu calificativul „Foarte bine” și cu „Excelent”, dar mai există școli care au tendința de a se evalua nerealist (o unitate școlară se autoevaluează la 41 de indicatori cu calificativul „Excelent”);
- peste 90% dintre școli au propus planuri de îmbunătățire ce au în vedere acțiuni de remediere/ îmbunătățire a nivelului de realizare a indicatorilor;
- măsurile de îmbunătățire propuse nu au rezultate măsurabile, indicatorii sunt formulări generale, ambigue, nu oferă o imagine exactă asupra rezultatelor ce se vor obține;
- unele unități școlare au modificat structura RAEI recomandat de ARACIP, iar altele au folosit varianta veche de raport; încă mai există școli cu clasele I-VIII care realizează RAEI după structura specifică învățământului profesional și tehnic;
- RAEI-ul majorității unităților de învățământ nu cuprinde observații/ măsuri referitoare la toate nivelurile de învățământ școlarizate în unitatea de învățământ respectivă;

- Nu există o responsabilizare clară a persoanelor/ colectivelor care vor implementa măsurile de îmbunătățire propuse în planul de îmbunătățire (se utilizează formulări generale, de tipul directorii, conducerea CEAC, CA, responsabilii comisiilor).

- **Liceal teoretic și vocațional**

Liceal teoretic și vocațional	Itemi	Regiunea N - E	Regiunea S - E	Regiunea Sud Muntenia	Regiunea N - V	Regiunea Centru	Regiunea S - V	Regiunea Vest	Regiunea București - Ilfov
Procentul unităților de învățământ la care au fost identificați indicatorii mai sus-menționați	I1	90%	82%	93%	81%	61%	77%	54%	82%
	I2	5%	18%	7%	19%	39%	23%	46%	18%
	I3	5%	-	-	-	-	-	-	-
	I4	95%	77%	86%	77%	74%	75%	100%	82%
	I5	100%	94%	100%	93%	83%	83%	100%	100%
	I6	48%	36%	43%	31%	18%	12%	62%	38%

Aspecte pozitive și negative identificate:

- Toate cele 147 licee teoretice și vocaționale care au făcut obiectul studiului au realizat RAEI în formatul solicitat;
- 137 licee au realizat „Planul de îmbunătățire a calității educației” adecvat nivelului liceal teoretic / vocațional;
- Singurul liceu care s-a autoevaluat cu NS la peste 50% indicatorii a întocmit un plan de îmbunătățire adecvat, cu rezultate măsurabile;
- În unele licee, autoevaluarea nu se realizează ținând cont de descriptorii corespunzători indicatorilor din HG nr. 21/2007 și HG nr. 1534/2008, rezultatul imediat fiind o tendință de supraevaluare;
- „Planul de îmbunătățire a calității educației” nu se realizează având în vedere punctele slabe identificate (cu precădere cele autoevaluate cu „satisfăcător” și „nesatisfăcător”) și deci care necesită îmbunătățire;
- „Planul de îmbunătățire a calității educației” este realizat, în multe cazuri, ca un plan managerial/de activitate, fără a cuprinde termeni de progres;
- 76% din cele 147 licee nu prevăd rezultate măsurabile pentru activitățile propuse în „Planul de îmbunătățire a calității educației” (de ex. pentru activitatea „Cuprinderea unui număr mai mare de cadre didactice în activități de formare și/sau de cercetare științifică”, *Indicatorul de realizare* este „ Progresul educabililor”);

- Nerealizările din partea a II-a a RAEI - Descrierea activităților de îmbunătățire a calității realizate școlar 2010-2011, nu se regasesc, în termeni de acțiuni remediale în „Planul de îmbunătățire a calității educației”.

- **Liceal tehnic și profesional**

Liceal tehnic și profesional	Itemi	Regiunea N – E	Regiunea S – E	Regiunea Sud Muntemia	Regiunea N – V	Regiunea Centru	Regiunea S – V	Regiunea Vest	Regiunea București – Ilfov
Procentul unităților de învățământ la care au fost identificați indicatorii mai sus-menționați	I1	84%	50%	65%	45%	55%	14%	50%	100%
	I2	16%	50%	35%	55%	45%	86%	50%	-
	I3	-	-	-	-	-	-	-	-
	I4	87,5%	40%	47%	73%	36%	71%	50%	0%
	I5	58%	50%	47%	18%	27%	86%	30%	0%
	I6	46%	40%	24%	0%	18%	14%	30%	0%

Aspecte pozitive și negative identificate:

- Planurile de îmbunătățire par a fi secvențe de plan operațional, de plan de activități al comisiilor metodice; acțiunile propuse vizează aspecte ale asigurării funcționării unității (de exemplu, achiziționarea de material didactic, elaborare de regulamente, organizarea de meditații cu elevii) și nu se focalizează pe dezvoltare, creștere;
- Acțiunile propuse în „Planul de îmbunătățire a calității educației” au grad mare de generalitate, nu particularizează unitatea și specificul acesteia; activitățile sunt de multe ori nerelevante (elaborarea unui nou ROI, propunerea de noi proiecte);
- Nu sunt precizate posibilitățile de măsurare a rezultatelor acțiunilor propuse, ci sunt enumerate dovezile care probează desfășurarea activităților;
- Se propun activități de îmbunătățire pentru aspecte care, la evaluarea internă, s-a obținut calificativele „Excelent”, „Foarte Bine” sau „Bine” și nu se prevăd acțiuni/măsuri de îmbunătățire acolo unde există indicatorii evaluați cu „Satisfăcător”;
- Superficialitate și formalism în elaborarea „Planul de îmbunătățire a calității educației”; unele „Planul de îmbunătățire a calității educației” conțin un număr prea mare de măsuri de îmbunătățire, 18 - 24; altele au 3 - 4 acțiuni cu grad mare de generalitate și creează impresia ca sunt neterminate;
- Evaluarea internă indică o tendință de supraevaluare/supraapreciere (de exemplu, sunt prea mulți indicatori evaluați cu „Excelent” și „Foarte bine” iar analiza RAEI părțile I-IV nu susține aceste calificative).

- **Postliceal**

Postliceal	Item	Regiunea N - E	Regiunea S - E	Regiunea Sud Muntenia	Regiunea N - V	Regiunea Centru	Regiunea S - V	Regiunea Vest	Regiunea București - Ilfov
Procentul unităților de învățământ la care au fost identificați indicatorii mai sus-menționați	I1	67%	84%	72%	75%	100%	33%	100%	100%
	I2	33%	16%	28%	25%	0%	67%	-	-
	I3	-	-	-	-	-	-	-	-
	I4	67%	84%	100%	88%	100%	100%	100%	100%
	I5	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	50%
	I6	0%	50%	43%	38%	0%	0%	0%	50%

Aspecte pozitive și negative identificate:

- Toate cele 32 de școli posliceale au întocmit RAEI în formatul solicitat; 30 de școli posliceale au întocmit Planul de îmbunătățire a calității educației adecvat nivelului și calificărilor școlarizate;

- Există situații când autoevaluarea nu se realizează ținând cont de descriptorii corespunzători indicatorilor din standardul de acreditare aprobat prin HG nr. 21/2007 și din standardul de referință aprobat prin HG nr. 1534/2008, rezultând o astfel tendință de supraevaluare.

Centralizând toate informațiile desprinse din aceste rapoarte de evaluare internă ale unităților de învățământ preuniversitar, în funcție de problemele identificate la nivelul fiecăreia din cele 5 categorii, rezultă o serie de aspecte care ar trebui urmărite în inspecția școlară, respectiv în evaluarea periodică, care însă sunt aceleași, în cea mai mare parte, ca și cele constatate anul trecut:

- Unități de învățământ care, deși nu fac parte din sistemul învățământului profesional și tehnic, continuă să-și realizeze RAEI pe formatul specific acestor unități de învățământ;
- Unități care își realizează RAEI pe o structură proprie (structură care nu conține evaluarea indicatorilor de referință din standardele naionale de evaluare);
- Unități de învățământ de nivel liceal care, deși se autoevaluează la peste 50% dintre indicatori (uneori chiar peste 90% dintre indicatori) cu „Foarte bine” și „Excelent”, totuși se află pe lista unităților de învățământ cu rezultate modeste la bacalaureat;
- Cuprinderea în structurarea planurilor de îmbunătățire, ca obiective, a aspectelor prevăzute în cadrul indicatorilor notați cu „Nesatisfăcător”, „Satisfăcător”, „Bine”, precum și formularea măsurilor de îmbunătățire în termeni de progres și dezvoltare;

- Responsabilizarea clară a colectivelor care vor implementa măsurile de îmbunătățire propuse în planul de îmbunătățire și eliminarea exprimărilor generale de tipul “Conducerea unității” sau “CEAC”.

Analiza celor peste 1023 de rapoarte anuale de evaluare internă a condus la evidențierea atât a unor aspecte pozitive, cât și a unora negative, referitoare la modul de implementare a legislației calității și sistemelor de management al calității la nivelul unităților de învățământ.

Comparativ cu anul anterior, s-au înregistrat **progrese** la următoarele aspecte:

- toate inspectoratele școlare s-au implicat în colectarea și transmiterea RAEI la ARACIP, în termenul și în formatul solicitat;
- majoritatea unităților de învățământ și-au îndeplinit obligația legală de raportare cu un grad mai redus de formalism, ca urmare a conștientizării de către conducerea și personalul acestora a utilității demersului de autoevaluare;
- reducerea atât a procentului indicatorilor notați cu „Excelent”, cât și a numărului unităților de învățământ care l-au acordat, ceea ce denotă o înțelegere a mecanismelor autoevaluării în vederea ameliorării și progresului; totuși, rămâne preponderent calificativul „Foarte bine”, căci teama și neîncrederea nu au fost eliminate în procesul de raportare publică;
- deși în număr încă destul de mic, mai multe unități din ÎPT au aplicat, în realizarea RAEI, tabelul de corelație dintre indicatorii de performanță cuprinși în principiile calității și descriptorii de performanță din standardele naționale de evaluare.

Totuși, rămân anumite aspecte **de semnalat** și care necesită îmbunătățire:

- continuă să apară RAEI identice, pentru unități de învățământ diferite;
- continuă să apară RAEI pe format neadecvat tipului de unitate de învățământ;
- se constată persistența tendinței de supraevaluare, prin calificative de „Foarte bine”.

II. 3. Școala de azi – evaluare externă

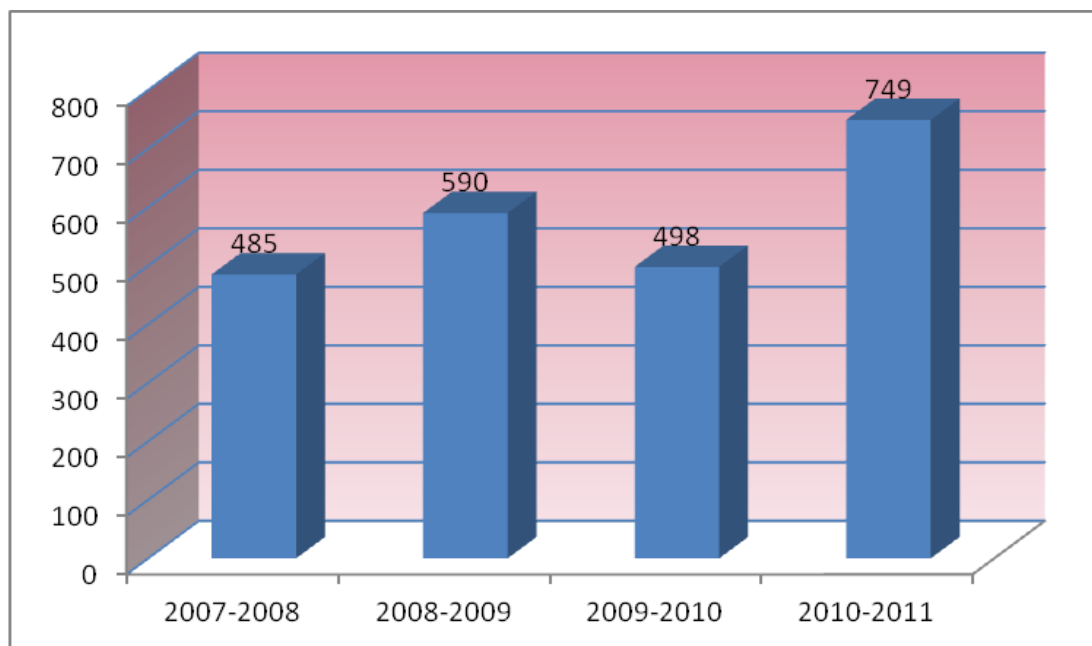
România este una dintre țările europene care și-au creat mecanisme de evaluare externă a calității educației și instituții specializate pentru învățământul superior și preuniversitar.

Evaluarea externă, pe bază de criterii și standarde aprobate, a demarat încă din anul 1999, dar numai în învățământul particular; începând cu anul 2006 a fost pus la punct mecanismul de asigurare a calității și de evaluare externă atât pentru subsistemul educațional privat, cât și pentru cel public.

A. Unități de învățământ evaluate în vederea autorizării / acreditării

ARACIP a evaluat, de la momentul înființării (anul 2005) până la momentul actual 3157 unități de învățământ, numărul acestora în anul școlar 2010 -2011 fiind de 749 (455 unități de învățământ evaluate în vederea autorizării/acreditării; 14 unități de învățământ monitorizate/controlate; 300 de unități de învățământ introduse în activitatea de pilotare a standardelor specifice, dintre acestea 215 fiind unități la care s-a înregistrat un procent de promovabilitate mai mic de 30% la examenul de Bacalaureat, sesiunea iunie 2010).

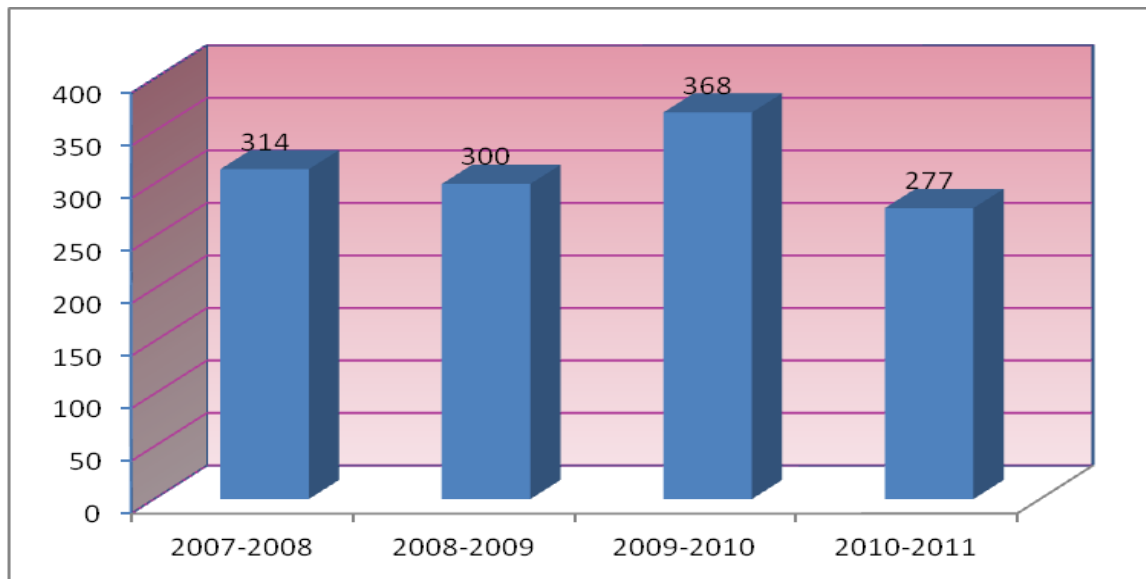
Dinamica evaluărilor externe în perioada 2007-2011



Dacă ne referim strict la evaluările în vederea autorizării/acreditării, în perioada de analiză a Barometrului nr. 4, 01.09.2010 – 31.08.2011, ARACIP a evaluat extern un număr de 455 unități de

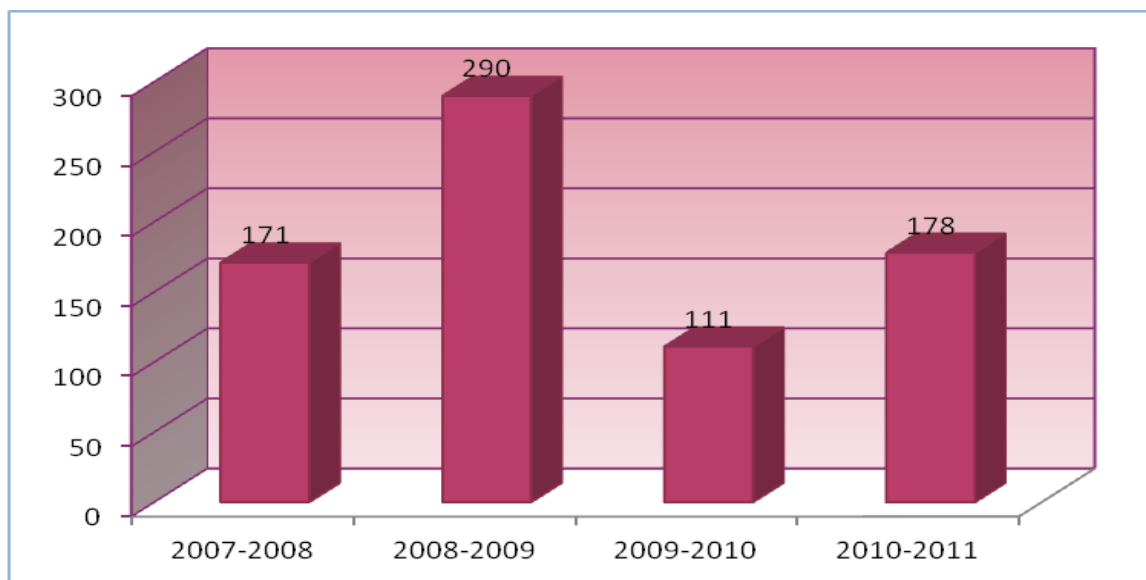
învățământ preuniversitar (cu 43 mai puține decât în anul școlar precedent). Dintre acestea, 277 au fost unități de învățământ de stat și 178 au fost unități de învățământ privat.

**Dinamica evaluărilor externe (în vederea autorizării/acreditării)
în cadrul învățământului de stat, în perioada 2007-2011**



Analizând dinamica evaluărilor externe în vederea autorizării/ acreditării pentru subsegmentul învățământului de stat, se constată o scădere considerabilă a acestora comparativ cu anii precedenți (277 de unități, față de 368 în 2009-2010, 300 în 2008-2009 și 314 în 2007-2008).

**Dinamica evaluărilor externe (în vederea autorizării/acreditării)
în cadrul învățământului privat, în perioada 2007-2011**

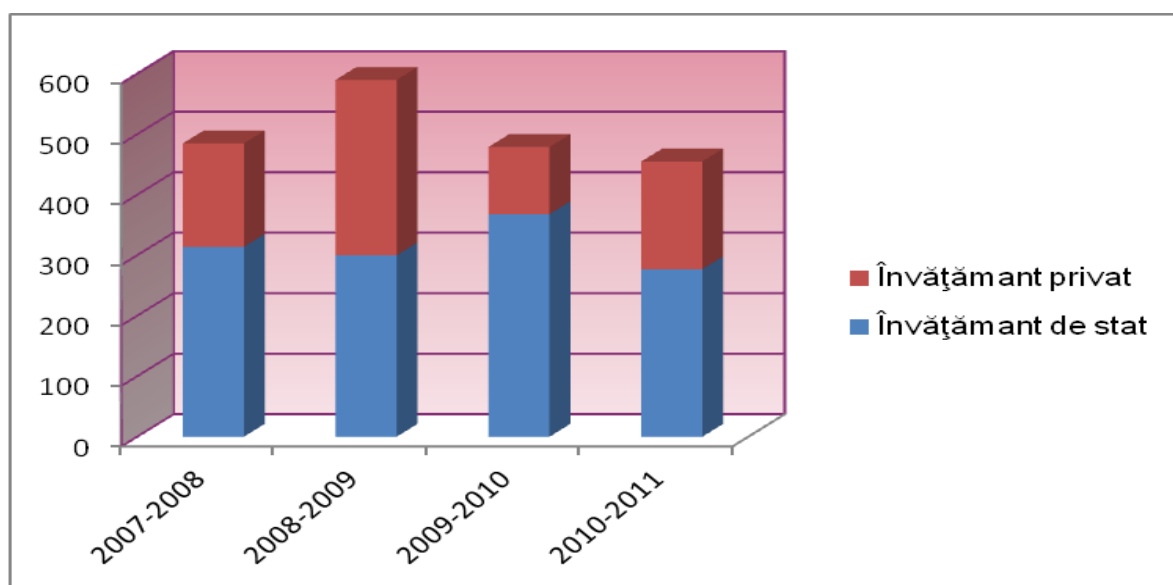


Analizând dinamica evaluărilor externe în vederea autorizării/ acreditării pentru subsegmentul învățământului privat, se constată o creștere a acestora comparativ cu anul precedent, ajungând la un nivel similar anului școlar 2007 – 2008 (178 de unități, față de 111 unități în 2009-2010, 290 în 2008-2009 și 171 unități în 2007-2008).

Printre posibilele cauze ale acestui trend general descrescător pentru învățământul de stat, și ușor crescător pentru învățământul privat, distingem următoarele:

- existența, deja, a unei corespondențe între comanda socială și oferta sistemului de educație și formare profesională prin învățământul profesional și tehnic de stat, respectiv continua adaptare a inițiatorilor privați la comanda socială (în ciuda crizei economico-financiare, care a continuat);
- iminenta implementare a unor reforme profunde ale sistemului educațional românesc, inclusiv de structură (trecerea clasei pregătitoare de la nivelul de educație preșcolară la cel primar; desființarea școlii de arte și meserii și renunțarea la pregătirea, prin învățământul preuniversitar, a calificărilor profesionale de nivel 1; înființarea învățământului profesional).

Situația unităților de învățământ evaluate în funcție de forma de proprietate – publică sau privată, este prezentată în graficul de mai jos:



Analizând dinamica evaluărilor externe în vederea autorizării/ acreditării în perioada 2007 – 2011 se observă permanenta preponderența a învățământului de stat comparativ cu învățământul privat, respectiv: 64,74% din numărul tuturor unităților evaluate, în anul 2007-2008; 50,84% din numărul tuturor unităților evaluate în anul 2008-2009; 76,82% din numărul tuturor unităților evaluate în anul 2009-2010; 60,87% din numărul tuturor unităților evaluate în anul 2007-2008.

B. Rezultatele evaluărilor externe în vederea autorizării/ acreditării

Rezultatele activităților de evaluare externă în vederea autorizării/ acreditării - 379 de unități de învățământ autorizate (din 388 solicitante, adică 97,68 %), respectiv 63 de unități acreditate (din 65 solicitante, adică 96,92 %), demonstrează faptul că un număr din ce în ce mai mare de solicitanți fac dovada respectării cerințelor minime privind inițierea, respectiv derularea de servicii educaționale. Având în vedere procentul din ce în ce mai mic al solicitanților care nu primesc autorizarea/acreditarea, considerăm

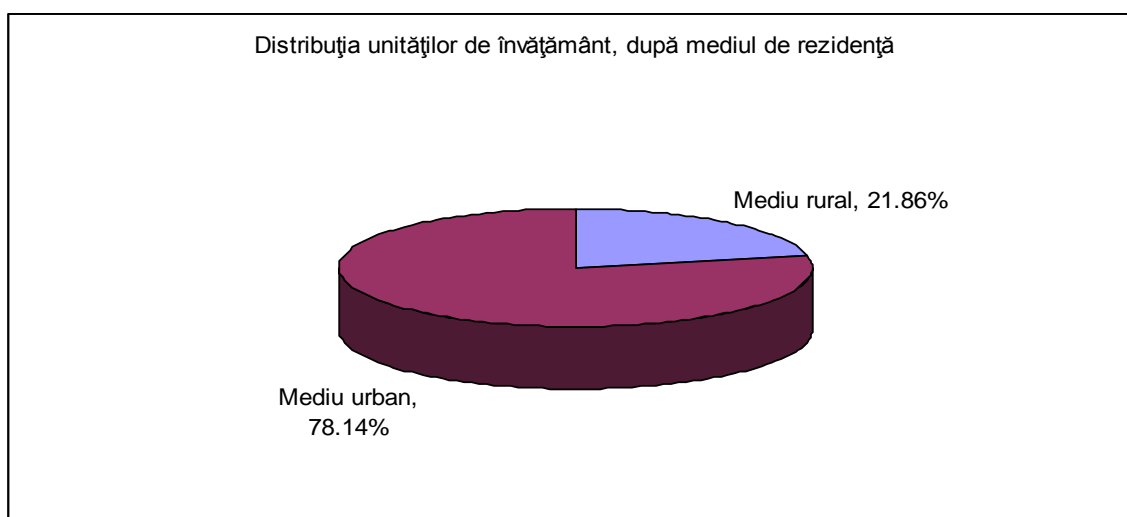
că, în ciuda exigențelor, care nu au scăzut (standardele, cerințele minimale rămânând aceleași) și a numeroaselor comentarii privind „munții de hârtii solicitați de ARACIP”, furnizorii de servicii educaționale realizează din ce în ce mai mult importanța PDI (ca instrument real de proiectare, monitorizare și dezvoltare), importanța identificării, recrutării și angajării unor resurse umane calificate.

C. Evaluarea externă a unităților de învățământ la care s-a înregistrat un procent de promovabilitate mai mic de 30% la examenul de Bacalaureat, sesiunea iunie 2010

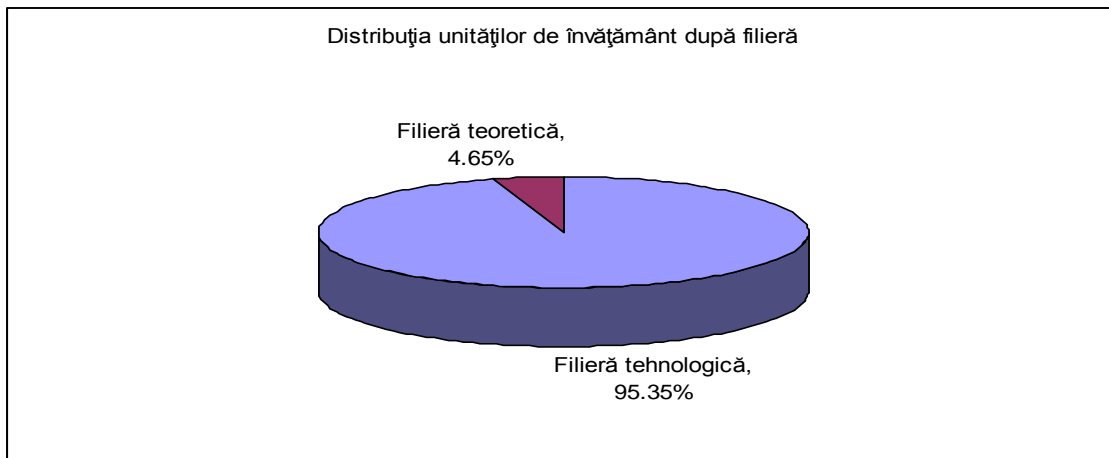
Această activitatea s-a derulat în perioada 28 martie – 7 iunie 2011, în cadrul proiectului strategic POS DRU al ARACIP „Dezvoltarea sistemului național de management și asigurare a calității în învățământul preuniversitar” – ID 2984, și a vizat cele 215 unități de învățământ la care s-a înregistrat un procent de promovabilitate mai mic de 30% la examenul de Bacalaureat, sesiunea iunie 2010 (lista acestora fiind furnizată de Centrul Național de Examinare și Evaluare).

Din punctul de vedere al mediului de proveniență (rural / urban) și al segmentului din învățământul preuniversitar căruia îi aparțin (învățământ tehnic și profesional / învățământ teoretic, respectiv învățământ de stat / învățământ particular), pentru cele 215 unități la care s-a înregistrat un procent de promovabilitate mai mic de 30% la examenul de Bacalaureat, sesiunea iunie 2010, situația este următoarea:

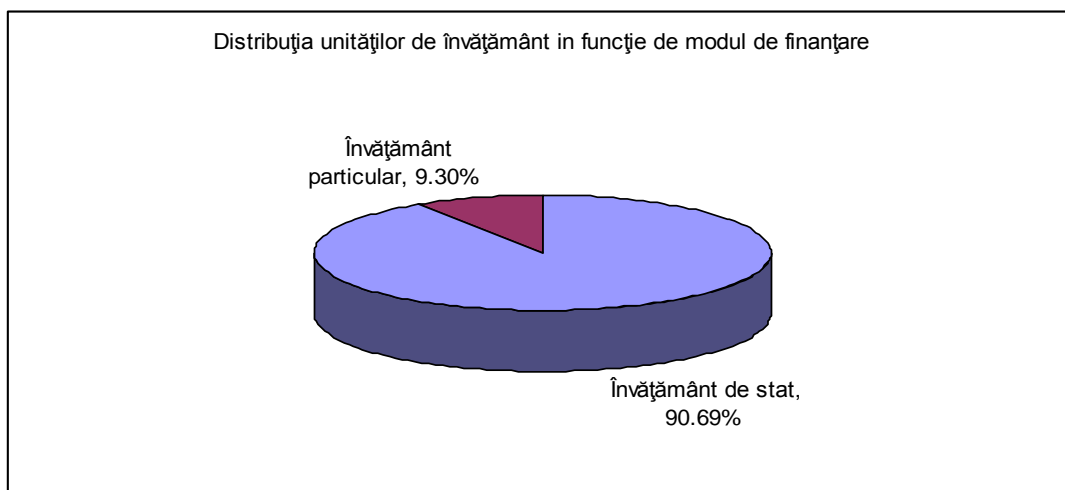
- 47 de unități de învățământ (21, 86%) au aparținut mediului rural, iar 168 de unități de învățământ (78,14%) au aparținut mediului urban;



- 205 (95,35%) au fost unități de învățământ aparținând filierei tehnologice (învățământ profesional și tehnic), iar 10 (4,65%) au fost unități de învățământ aparținând filierei teoretice;



- 195 de unități de învățământ (90,69%) au aparținut învățământului de stat, iar 20 (9,30%) au aparținut învățământului privat.



Se observă preponderența unităților de învățământ **de stat** aparținând filierei **tehnologice**, din mediul **urban**.

Situația detaliată pe fiecare județ este următoarea, cu precizarea faptului că nicio unitate de învățământ din județele Bihor, Ilfov, Neamț, Olt și Vâlcea nu a înregistrat un procent de promovabilitate mai mic de 30% la examenul de Bacalaureat, sesiunea iunie 2010.

Nr. Crt.	Județ	Număr de unitați	Din care		Din care		Din care	
			În rural	În urban	Unități de învățământ tehnic și profesional	Unități de învățământ teoretic	Unități de învățământ de stat	Unități de învățământ privat
1	Alba	5	2	3	5	0	5	0
2	Arad	2	0	2	2	0	2	2
3	Argeș	12	4	8	12	0	11	1
4	Bacău	5	2	3	5	0	5	0
5	Bihor	0	0	0	0	0	0	0
6	Bistrița - Năsăud	4	2	2	4	0	4	0
7	Brăila	3	0	3	3	0	3	0
8	Botoșani	2	1	1	2	0	2	0
9	Brașov	7	0	7	7	0	7	0
10	București	28	0	28	24	4	22	6
11	Buzău	7	1	6	7	0	7	0
12	Călărași	6	1	5	6	0	6	0
13	Caras-Severin	2	0	2	2	0	2	0
14	Cluj	14	1	0	13	1	11	3
15	Constanța	2	1	1	1	1	2	0
16	Covasna	2	0	2	2	0	2	0
17	Dâmbovița	13	2	11	13	0	13	0
18	Dolj	10	3	7	10	0	10	0
19	Galați	6	1	5	6	0	6	0
20	Giurgiu	2	1	1	2	0	0	0
21	Gorj	7	3	4	7	0	7	0
22	Harghita	2	0	2	2	0	2	0
23	Hunedoara	1	0	1	1	0	1	0
24	Ialomița	8	3	5	7	1	7	1
25	Iași	15	3	12	15	0	14	1
26	Ilfov	0	0	0	0	0	0	0
27	Maramureș	4	1	3	4	0	3	1
28	Mehedinți	2	0	2	1	1	1	1

Nr. Crt.	Județ	Număr de unitați	Din care		Din care		Din care	
			În rural	În urban	Unități de învățământ tehnic și profesional	Unități de învățământ teoretic	Unități de învățământ de stat	Unități de învățământ privat
29	Mureș	3	1	2	1	1	2	1
30	Neamț	0	0	0	0	0	0	0
31	Olt	0	0	0	0	0	0	0
32	Prahova	12	4	8	11	1	10	2
33	Sălaj	1	1	0	1	0	1	0
34	Satu-Mare	4	2	2	4	0	4	0
35	Sibiu	3	0	3	3	0	3	0
36	Suceava	1	0	1	0	1	0	1
37	Teleorman	6	0	6	6	0	6	0
38	Timiș	3	3	0	3	0	3	0
39	Tulcea	7	1	0	7	0	7	0
40	Vaslui	4	3	1	4	0	4	0
41	Vâlcea	0	0	0	0	0	0	0
42	Vrancea	1	0	1	1	0	1	0
TOTAL		215	47	168	205	10	195	20

Întrucât la începutul anului școlar 2010-2011 au fost realizate modificări ale structurii rețelei școlare naționale, respectiv unități de învățământ care au fost desființate / comasate, din 215 unități de învățământ în care ar fi trebuit analizate motivele care au determinat înregistrarea unui procent de promovabilitate mai mic de 30% la examenul de Bacalaureat (sesiunea iunie 2010), doar 210 au fost vizitate și au constituit obiectul analizei.

Analiza motivelor care au condus la la înregistrarea unui procent de promovabilitate mai mic de 30% la examenul național de bacalaureat, sesiunea iunie 2010, s-a realizat din perspectiva celor 43 de indicatori de performanță din standardele de acreditare (standarde minime de calitate), aprobate prin HG nr. 21/ 2007, precum și a celor de referință, aprobate prin HG nr. 1532/ 2008, iar rezultatele au fost sintetizate sub următoarele categorii de motive:

- a) Managementul strategic și/sau operațional deficitar;
- b) Deficiențe în procesul didactic;
- c) Motivația insuficientă/atitudinea necorespunzătoare a elevilor față de învățare;
- d) Fluctuația cadrelor didactice;
- e) Altecauze.

D. Rezultatele evaluării externe a unităților de învățământ la care s-a înregistrat un procent de promovabilitate mai mic de 30% la examenul de Bacalaureat, sesiunea iunie 2010.

Frecvența apariției categoriilor de motive mai sus menționate este următoarea, raportată la cele 210 unități de învățământ (trebuie avut în vedere faptul că, la o unitate de învățământ, au fost identificate una sau mai multe categorii de motive):

- a) Managementul strategic și/sau operațional deficitar – 35 de unități de învățământ (16,66 %);
- b) Deficiențe în procesul didactic – 72 de unități de învățământ (33,28%);
- c) Motivația insuficientă/atitudinea necorespunzătoare a elevilor față de învățare– 193 unități de învățământ (91,90 %);
- d) Fluctuația cadrelor didactice – 57 de unități de învățământ (27,14 %);
- e) Alte cauze - 189 de unități de învățământ (90,00 %).

În categoria „**Alte cauze**”, au fost identificate următoarele:

1. Modificarea metodologiei de bacalaureat după începerea anului școlar. Modificările operate au fost următoarele:

- Metodologia de bacalaureat (OMECI nr. 5203/23.09.2009, privind aprobarea calendarului și a metodologiei de organizare și desfășurare a examenului de bacalaureat 2010) a apărut după începerea anului școlar;
- OMECI nr. 5204/23.09.2009 privind lista disciplinelor la care se va susține examenul de bacalaureat. Elevii claselor a XII-a/a XIII-a, învățământ profesional și tehnic, au aflat astfel că vor susține examene la disciplinele Fizică/Chimie/Biologie în locul probei tehnice de specialitate;
- OMECI 5508/06.10.2009 privind disciplinele și programele pentru examenul de bacalaureat 2010 a apărut după începerea anului școlar;
- Programa pentru Biologie cuprinde teme din materia claselor a IX-a, a X-a, a XI-a și a XII-a. Elevii de pe ruta progresivă nu au studiat biologia în clasa a IX-a și a X-a (când erau elevi ai Școlii de Arte și Meserii), deci nu au putut susține examenul de bacalaureat la această probă;
- Elevii s-au bazat doar pe ceea ce au putut recapitula la orele de pregătire suplimentară făcute în cadrul școlii (teme de sinteză). Neștiind că vor susține examenul de bacalaureat la Fizică/Chimie/Biologie, elevii nu au mai păstrat caietele de notițe din clasele anterioare și nici nu și-au permis cumpărarea a 3-4 manuale odată pentru o singură materie de bacalaureat;

2. Inexistența unui examen de bacalaureat diferențiat pe rute de învățământ direct/progresiv, având în vedere că admiterea elevilor în clasa a IX-a s-a făcut diferențiat în funcție de promovarea/nepromovarea testelor naționale. Ca urmare, elevii care nu au promovat testele naționale s-au putut prezenta la examenul de Bacalaureat, urmând ruta progresivă, neexistând niciun control și nici sprijin specific pentru recuperarea deficiențelor în competențele fundamentale și / sau în cunoștințele evaluate la testarea națională. În plus, cerințele examenului de Bacalaureat au fost identice, chiar dacă anumite discipline au fost studiate insuficient sau nu au fost studiate deloc pe ruta progresivă și / sau, în învățământul profesional și tehnic, în general;

- 3. Calitatea achizițiilor fundamentale din ciclul gimnazial al elevilor, situată sub nivelul cerințelor minime pentru liceu.** Să nu uităm că a ajuns la nivel de Bacalaureat generația care a obținut rezultatele foarte slabe la testul PISA 2006. Aceasta a determinat, în cea mai mare parte, insuccesele de la examenul național de bacalaureat din anul 2010, în special pentru absolvenții proveniți de pe ruta progresivă, precum și pentru aceia proveniți din învățământul seral și cu frecvență redusă, care prezintă dificultăți în învățare și nu au promovat nici un examen național în cursul celor 13 ani de școlarizare. Se verifică, încă o dată, slaba eficacitate a învățământului seral și a celui cu frecvență redusă, precum și deficiențele în structura curriculară și lipsa sprijinului pentru elevii care au ajuns să se prezinte la examenul de Bacalaureat, urmând ruta progresivă;
- 4. Renunțarea la aprecierea cu note la probele orale a dus la nepromovabilitate prin ratarea pragului mediei 6.00,** deși probele au fost promovate cu note peste 5.00. Această situație a dezavantajat un grup, destul de numeros de elevi, cu performanță la limită: anterior, prin combinarea cu nota la proba orală (de regulă, mult peste notele la probele scrise), elevii din zona de „graniță” treceau peste pragul notei 6.00, în condițiile de față aceeași grupă rămânând sub această limită;
- 5. Nivelul de sărăcie accentuat,** elevii provenind din familii cu posibilități materiale reduse, mulți dintre ei având părinții plecați la muncă în străinătate. Toate acestea au determinat o rată mare a absenteismului la cursuri, acești elevi lucrând în gospodăriile părinților sau fiind angajați. Toate studiile naționale și internaționale indică o colerație foarte puternică între mediul de proveniență a elevilor și rezultatele acestora. După statisticile OECD, peste 2/3 din rezultatele școlare sunt explicate prin mediul de proveniență a elevilor. Școala românească este, încă, incapabilă să compenseze influența mediului de proveniență asupra acestor rezultate (așa cum se întâmplă în sistemele școlare performante – cu rezultate bune la testările internaționale);
- 6. Interesul scăzut pentru promovarea examenului de bacalaureat (pentru absolvenții învățământului profesional și tehnic).** Mulți elevi consideră că examenul de bacalaureat nu aduce niciun beneficiu pe piața forței de muncă, manifestând, comparativ, un interes major în promovarea examenelor de certificare a competențelor profesionale și în obținerea certificatelor de competențe, care permit intrarea absolvenților învățământului profesional și tehnic pe piața muncii.

CONCLUZIILE GENERALE ALE BAROMETRULUI CALITĂȚII EDUCAȚIEI DIN ROMÂNIA (NR. 4)

În urma interpretării datelor înfățișate mai sus și analizând comparativ rezultatele prezentate și în numerele anterioare ale „Barometrului calității educației”, se pot trage următoarele concluzii:

1. În general, **nu se înregistrează schimbări majore de la un an școlar la altul**, se perpetuează situații și stări de lucruri, cum ar fi neconcordanțele între evaluarea internă și cea externă, între evaluarea internă și cea a beneficiarilor, reflectată în mass-media; această situație poate fi pusă pe seama fie a **timpului scurt** de implementare a unor mecanisme de evaluare internă noi și a **formării insuficiente** în domeniul calității educației a actorilor educaționali implicați, fie a **necesității unei reforme majore și coerente** în educație, în care să se articuleze calitatea cu descentralizarea;
2. Continuă să crească nivelul evaluării interne, ceea ce denotă **o mai bună înțelegere și exercitare a rolurilor** la nivelul școlilor și al inspectoratelor școlare; totuși, sunt foarte mari diferențele între rezultatele elevilor pe parcursul școlarității și rezultatele obținute la examenul de Bacalaureat;
3. Se constată, **la nivelul solicitărilor de autorizare, un trend general descrescător pentru învățământul de stat, și ușor crescător pentru învățământul privat**, printre cauze putând distinge:
 - existența, deja, a unei corespondențe între comanda socială și oferta sistemului de educație și formare profesională prin învățământul profesional și tehnic de stat, respectiv continua adaptare a inițiatorilor privați la comanda socială (în ciuda crizei economico-financiare, care a continuat);
 - implementarea unor reforme profunde ale sistemului educațional românesc, inclusiv de structură (trecerea clasei pregătitoare de la nivelul de educație preșcolar la cel primar; desființarea școlii de arte și meserii și renunțarea la pregătirea, prin învățământul preuniversitar, a calificărilor profesionale de nivel I; înființarea învățământului profesional);
4. **Numărul unităților de învățământ care primesc răspuns negativ** la cererile de autorizare / acreditare **este în scădere**, ceea ce denotă faptul că, în ciuda exigențelor (standardele, cerințele minimale rămânând aceleași) și a numeroaselor comentarii privind „munții de hârtii solicitați de ARACIP”, furnizorii de servicii educaționale realizează din ce în ce mai mult importanța PDI (ca instrument real de proiectare, monitorizare și dezvoltare), precum și importanța identificării, recrutării și angajării unor resurse umane calificate.